

Nytt fra KDD og PLAN

Avdelingsdirektør Erik Vieth Pedersen

Oslo, 30. november 2022

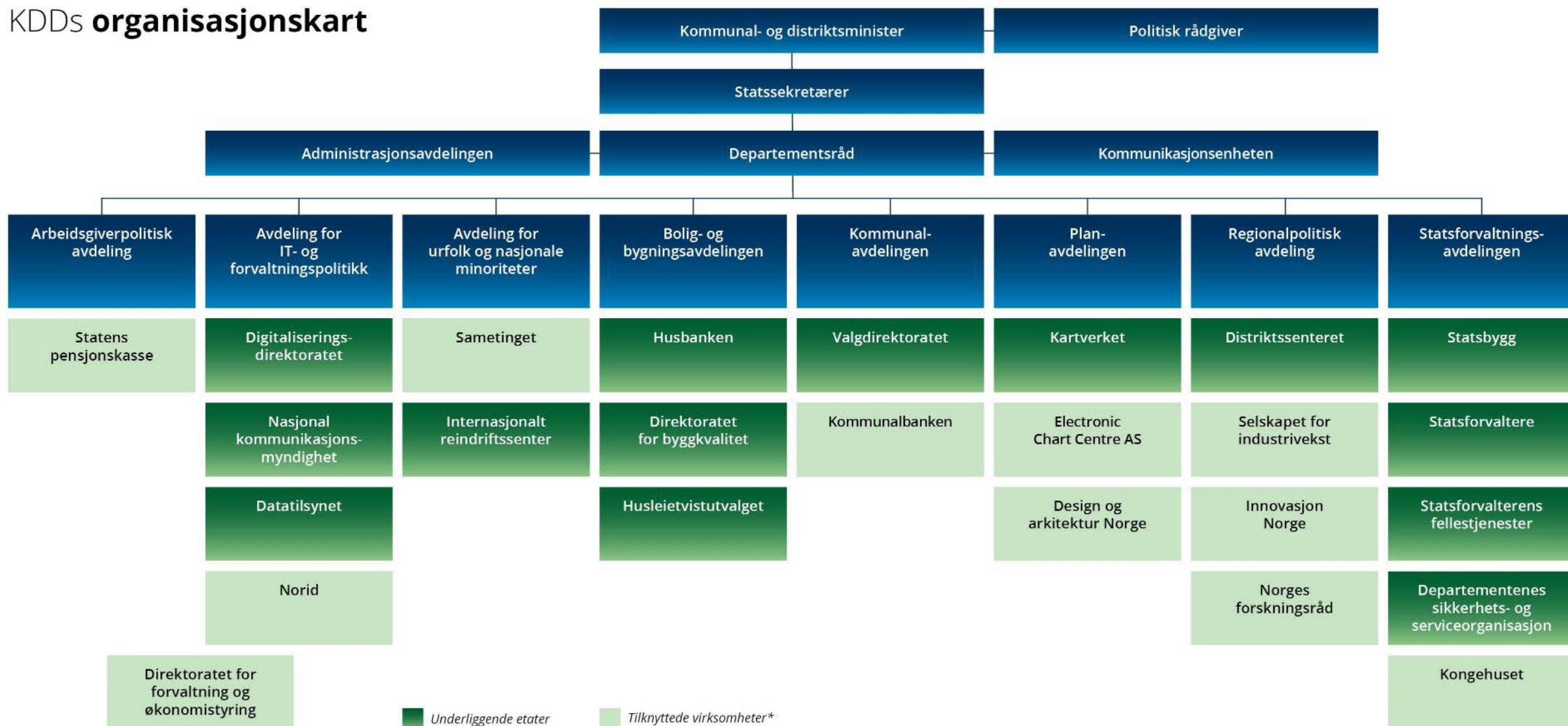

ULIKE PLANUTFORDRINGER

KDDs organisasjonskart

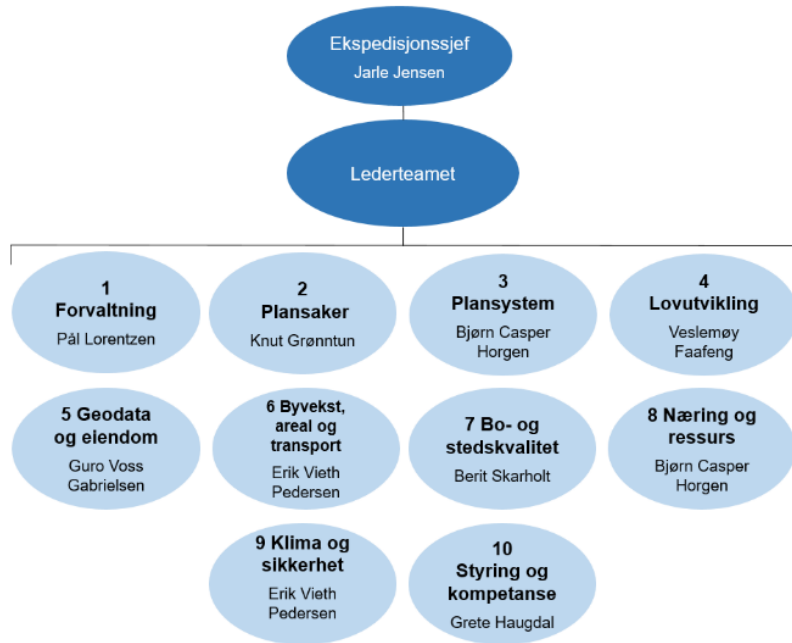

■ Underliggende etater
 ■ Tilknyttede virksomheter*

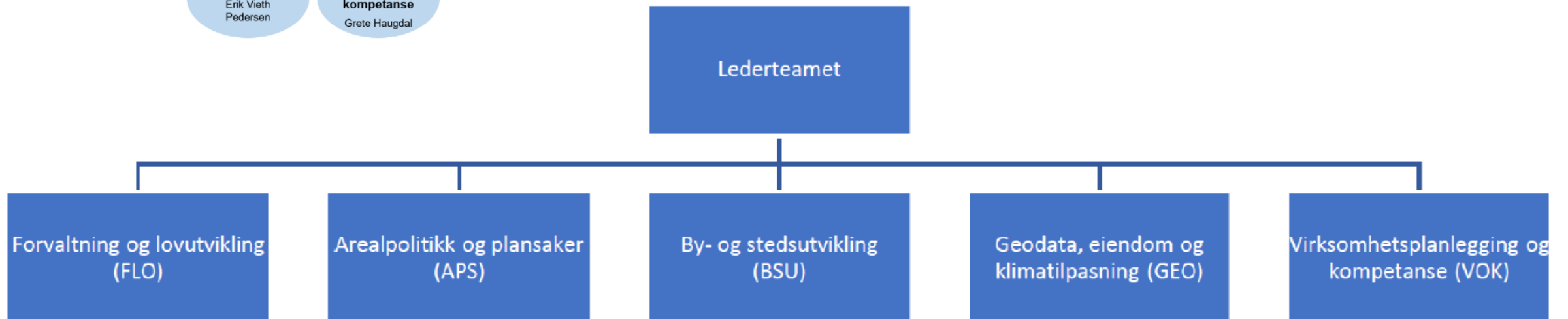
* Selskap eid av KDD (Kommunalbanken, Norid og Electronic Chart Centre AS), uavhengige institusjoner som mottar budsjettmidler over KDDs budsjett (Sametinget og Kongehuset), virksomheter under andre departementer som mottar budsjettmidler og oppdrag fra KDD (DFØ, SIVA, Innovasjon Norge, NFR og Statens pensjonskasse) og stiftelse med basisfinansiering fra KDD (DOGA).

PLANAVDDELINGEN

Fra 10 team til 5 seksjoner

Noen utfordringer...

- En lov (PBL) for hele landet, differensiert praksis
- Nasjonalt – regionalt - lokalt perspektiv
- Statsforvalternes rolle; innsigelser, samordning, klager
- Plankapasitet/kompetanse i kommunene
- Samordning PBL og sektorlover
- Vindkraft - sterkere kommunal styring gjennom plan- og bygningsloven
- Et styrket jordvern, hvordan skal det praktiseres?
- Reguleringsplan versus dispensasjon

• Kampen om matjorda

Nye arealkrevende virksomheter

Agderposten Tips oss Nyheter Næringsliv Trafikk Meninger

Bygger et av Norges største datasentre i Tydal

«Det perfekte stedet for et datacenter!» Selskryt, men også bilde av Gro Harlem Brundtland, er midler Tydal kommune har brukt for å fange oppmerksomheten til datacenter drivere. Nå har kommunen lyktes.

GOOGLE'S DATA...

BATTERITOMTA: Her er tomte Arendal har tilbudt Morrow til batterifabrikk, med anlegget til Agder renovasjon til venstre i bildet, rett ved E18. Foto: Frank Johannessen

Vindkraft omdisponerer areal i svært stor skala uten arealplanprosesser i Norge

Kommune-nei til mer vindkraft i Midt-Norge

NVE mener 20 midtnorske kommuner er aktuelle for vindkraftutbygging. Men kommunene vil ikke ha mer vindkraftutbygging.

Google kan kaste bort vann som kunne varmet opp 350.000 leiligheter: – Det er helt hinsides

Google har planer om å bygge et gigantisk datacenter i Skien.

Digi.no

Moderne transport Lager It og supply chain Godstransport Mtv.-bil.no Stilling ledig

Kampen om sjøarealene – sjøtransportens livsgrunnlag

Kampen om plassene til havs er hardere enn noen gang. Og i Norge mangler et helhetlig perspektiv på sameksistens og framtidig behov for areal.

Årsmøtet i Sjøtransport Norge 2021 - 08.09.2021

Søknad om etablering landbasert anlegg for oppdrett av laks i Espevik

Ecofisk AS søker om konsesjon for etablering av landbasert oppdrettsanlegg for laks på Espevik.

Regjeringen vil gi fart til den grønne omstillingen

- I juni i år lanserte regjeringen et veikart for grønt industriløft og en batteristrategi.
- Satsingen skal bidra til å nå klimamålene, skape lønnsomme arbeidsplasser og øke verdiskapingen og eksportinntektene.
- Særlige innsatsområder: Batteri, hydrogen, maritim industri, prosessindustri, skog- og trenæringen, havvind og fangst og lagring av karbon.
- Gir muligheter for utvikling i alle deler av landet.
- Viktige suksessfaktorer er tilgang på arbeidskraft, kraft og attraktive næringsarealer (størrelse, lokalisering, infrastruktur).

Hva betyr grønt industriløft for planleggingen?

- Industrien ønsker raske planavklaringer, samtidig som grundige konsekvensutredninger og gode planprosesser er nødvendig.
- Vurdering av relevante og realistiske alternativer må vektlegges.
- Arealbehov og krafttilgang bør sees i en regional sammenheng, for eksempel gjennom en regional plan.
- Regionalt planforum bør brukes aktivt for å sikre effektive og gode prosesser.
- Utfordring: Det er vanskelig å styre type virksomhet gjennom planleggingen.
- Det må tas høyde for at nye arbeidsplasser også gir behov for nye boliger og tilhørende funksjoner.
- Regjeringen vil utarbeide en kortfattet veileder om arealvurderinger ved etablering av grønn industri.

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

- Unngå byspredning og nedbygging av store jordbruksarealer
- Bidra til et godt samspill mellom stat, fylke, kommune og utbyggere
- Bidra til arealeffektiv by- og stedsutvikling
- Mange råd om endring, klima, by-land, tydeligere, jordvern, bærekraft, samordning, dokumentasjon

Arkitektur - kvalitet i bygde omgivelser

- Attraktive, velfungerende og inkluderende byer og tettsteder er viktig for innbyggere og næringsliv i hele landet
- Veiledning, kunnskapsutvikling, nettverk, formidling av eksempler og inspirasjon
- Oppfølging av leveransen *Arkitekturløftet – for bedre bokvalitet og nabolag*:
 - utvikle en mangfoldig planfaglig verktøykasse som bedre treffer både store og små byer og tettsteder
 - øke kompetansen om stedsutvikling og arkitektur i fylkeskommuner og kommuner
 - vurdere en mer samlet og tydelig nasjonal arkitekturpolitikk

Områdesatsinger

- Avtalebasert samarbeid mellom stat og kommune
- KDD leder og koordinerer statens innsats
- Utvikling av nye metoder og praksis.
- Nettverksbygging og erfaringsoverføring
- Anmodningsvedtak om levekår i byer – By- og levekårsutvalget

Overvann – Prop. 125 L til Stortinget

- Overvann er en økende samfunnsutfordring
- Prop. 125 L om endringer i plan- og bygningsloven fremmet for Stortinget i juni
- Gir kommunene bedre virkemidler for tiltak mot overvann
- Mål: Forebygge mot skader, sikre helse og miljø og utnytte overvann som ressurs
- Sluttbehandlet 15. november i Stortinget

«Områdemodell» – nytt virkemiddel for privat finansiering av offentlig infrastruktur

- Forslag om fortetting, transformasjon og utbyggingsavtaler var på høring høsten 2021
- Hva er «områdemodellen»?
 - Frivillig verktøy for kommunene i fortetningsområder
 - Mer forutsigbarhet for kommune og grunneier tidlig i planprosessen
 - Hindre «gratispassasjerer»
- Mange og omfattende høringssvar som medfører behov for justeringer.

Mekling om arealplanen: Kommunen setter hardt mot

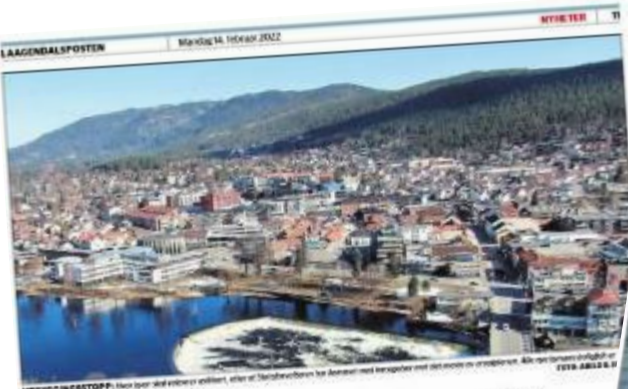

VL IKKE CEKKO: Per Fosen (til) mener at Kongeborg kommune må stå på krav i møte med Statsforvalteren. Flertallet vil ikke ofre noen utbyggingsplaner for å redde andre. Foto: Christian Mauno

Av Lars Bryne

Publisert: 29.01.22 21:11

Del

Statsforvalteren i Oslo og Viken har sendt et forventningsbrev Dette forventes av kommunen

Mener bygget blir for høyt

Et skred av innsigelser mot disse planene: - Vi går til frontalangrep mot fylket og veivesenet!

NY NÆRINGS-PARK: Fokserød Vest er ment å romme kontorer, lager og produksjonsvirksomhet. (Illustrasjon: Multiconsult)

Av Jan Roaldset

Publisert: 09.02.22 21:07

Del

- Kommunedirektøren går til frontalangrep mot de mange innsigelsene til reguleringsplanen for Fokserød Vest. Det er helt riktig, og tøft gjort av administrasjonen. Jeg støtter innstillingen med stor glede, sa leder av hovedutvalget for miljø og plan, Cathrine Andersen (FrP), i februar møtet.

Støy-innsigelse mot Tronrud-prosjekt: - Et prioritert område for boligbygging

NYE BOLLER: Støyprosjektet i Tronrud er et prioritert område for boligbygging. Foto: P. T. Mørstvedt

Av P. T. Mørstvedt

Publisert: 08.01.22 13:57

Del

Men her er det foretatt hogst Granskogen skulle vernes

- Faren for områdeskred er ikke tilstrekkelig avklart

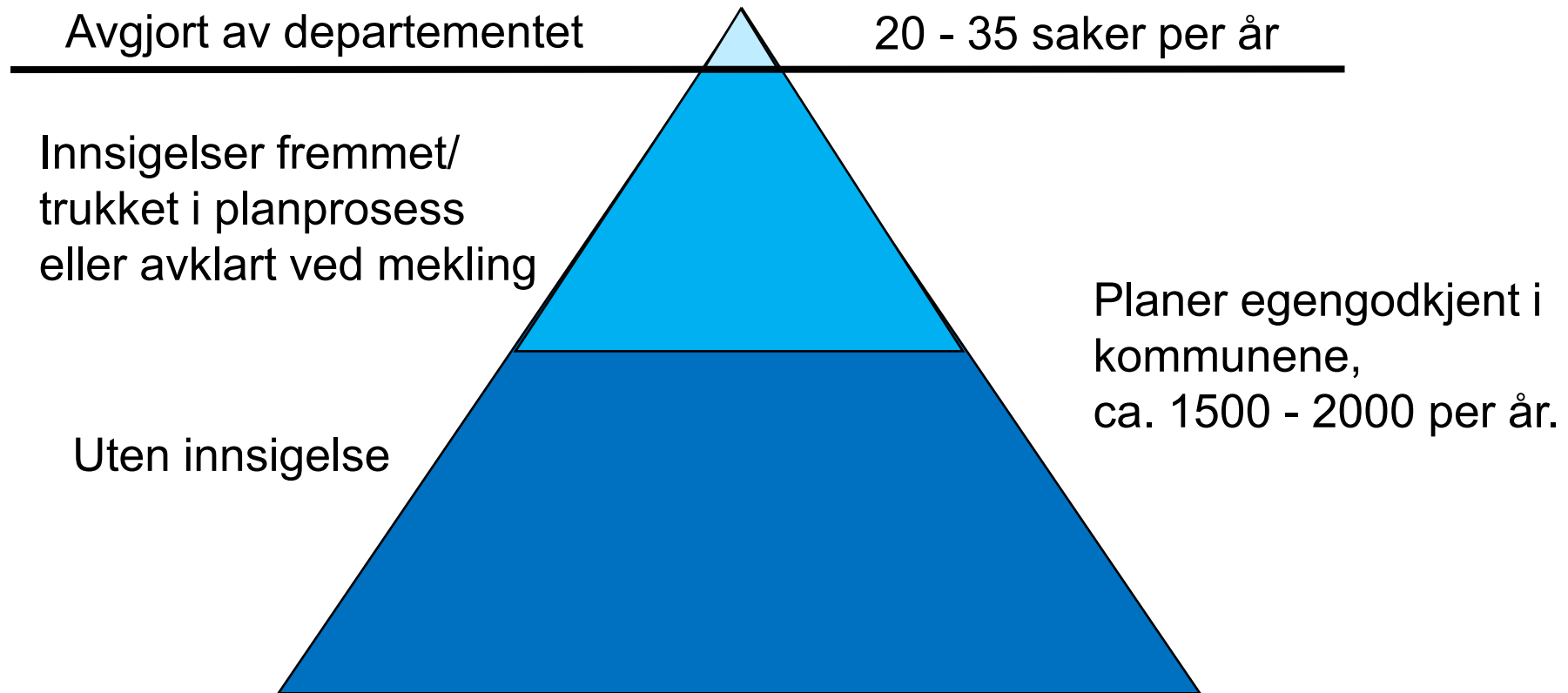
Sikringsarbeidet må avklares. Det er den store utfordringen for kommunen, og det er viktig å avklare dette før det blir tatt noen beslutninger om utbygging. Foto: Arne Kvaloy

- Flere har vært for, helt til de nå ser hvordan landbaserte anlegg vil se ut i stor skala

Det var greit å være for landbasert oppdrett så lenge det var en diffus tanke, mener daglig leder Øyvind Kråkås i rådgivningsselskapet Havbrukspartner.

Plansaker og innsigelser

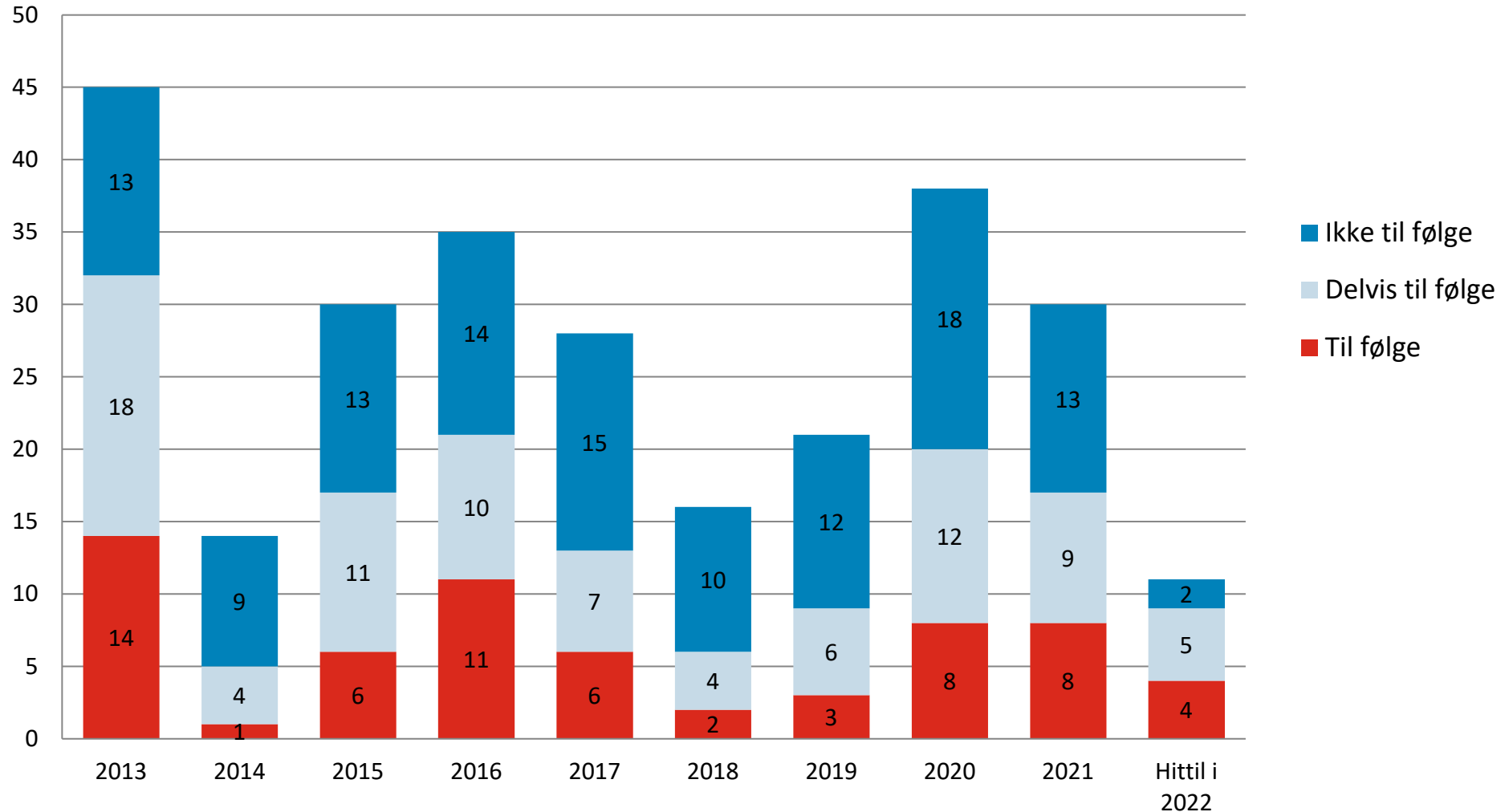

Plansaker og innsigelser

- Bare 1-2 % av alle saker kommer til KDD, resten løses gjennom dialog og mekling
- Krevende avveininger av nasjonale interesser vs. kommunalt selvstyre – også for sektormyndighetene
- Dialog, samordning og klargjøring av nasjonale interesser er viktig for å oppnå færre innsigelser
- Hurdalsplattformen signaliserer ikke store endringer, men gir likevel føringer om jordvern, BATP og strandsonen

Departementets avgjørelser i innsigelsessaker

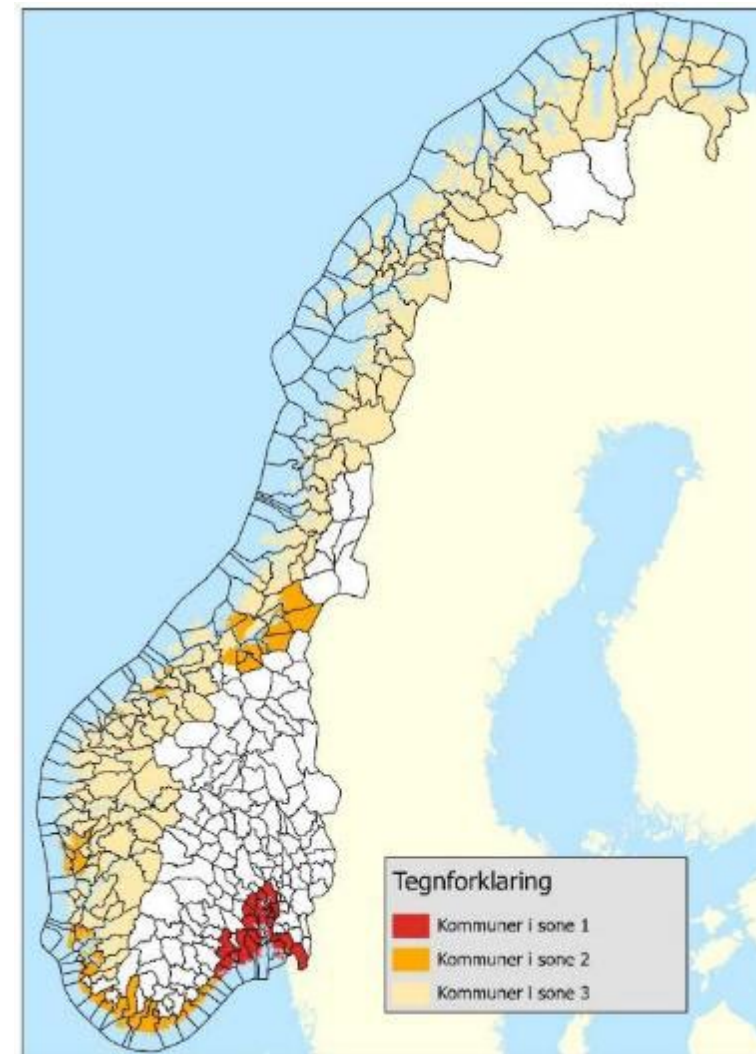
Vindkraft og PBL

- Konesjonspliktige anlegg for energiproduksjon er i dag unntatt fra krav om reguleringsplan for større bygge- og anleggsarbeid. Resten av pbl. gjelder.
- *"Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om å innlemme planlegging og bygging av vindkraftanlegg i plan- og bygningsloven"* (behandling av vindkraftmeldingen 01.12.2020).
- Videreført i nytt anmodningsvedtak i Stortinget 10.06.2022 ved behandling av energimeldingen 10.06.2022.
- KDD samarbeider nå med OED om felles høringsnotat, lovproposisjon planlegges vår 2023.
- Viktige punkter: Samordning plan- og konsesjonsprosesser, samordning av KU-ene, klageordninger, dispensasjonsregler, statlig plan.

Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen

- SPR utdyper og konkretiserer plan- og bygningslovens bestemmelser om bygging i 100-metersbeltet
- Reviderte retningslinjer vedtatt i mai 2021
- Differensiert forvaltning – ulike føringer i ulike deler av landet ut fra utbyggingspress m.m.
- Kommuner i spredt bebygde strøk med lavt utbyggingspress gis økt handlingsrom (sone 3 og deler av sone 2)
- Vurdere behovet for statlige planretningslinjer for kystnære sjøområder

Fritidsbebyggelse

- Gir lokale arbeidsplasser og utvidet handels- og servicetilbud i distriktskommuner
- Berører store arealer og må vurderes ift. landbruk, reindrift, naturmangfold, friluftsliv, landskap m.m.
- Pandemien har vist at samfunnsmessige konsekvenser må vurderes grundigere (hyttekontor, helsetjenester, energi, teknisk infrastruktur m.m.)
- Kommunene bør fastsette helhetlig hyttepolitikk i samfunnsdelen
- Ny veileder omtaler viktige hensyn ved planlegging av fritidsbebyggelse

Statlige arealplaner

- Viktig med rask gjennomføring av planprosessen
- Større prosjekt som berører to eller flere kommuner, og der det er stor uenighet mellom kommunene i valg av løsning
- Store konflikter mellom lokale, regionale og nasjonale interesser
- Ønske fra lokale myndigheter at planen behandles som statlig plan
- Noen tidligere statlige planer: E10 Hålogalandsveien, Ringeriksbanen, E39 Stord-Os, E39 Lyngdal Vest-Sandnes, Vossebanen/E16 Arna – Stanghelle, Evenes flystasjon, nytt regjeringskvartal og politiets nasjonale beredskapssenter

Pågående statlige planprosesser

- E39 Stord – Os (reguleringsplan)
- Togparkering Moss og Ski
- Nye Oslo Universitetssykehus Gaustad og Aker

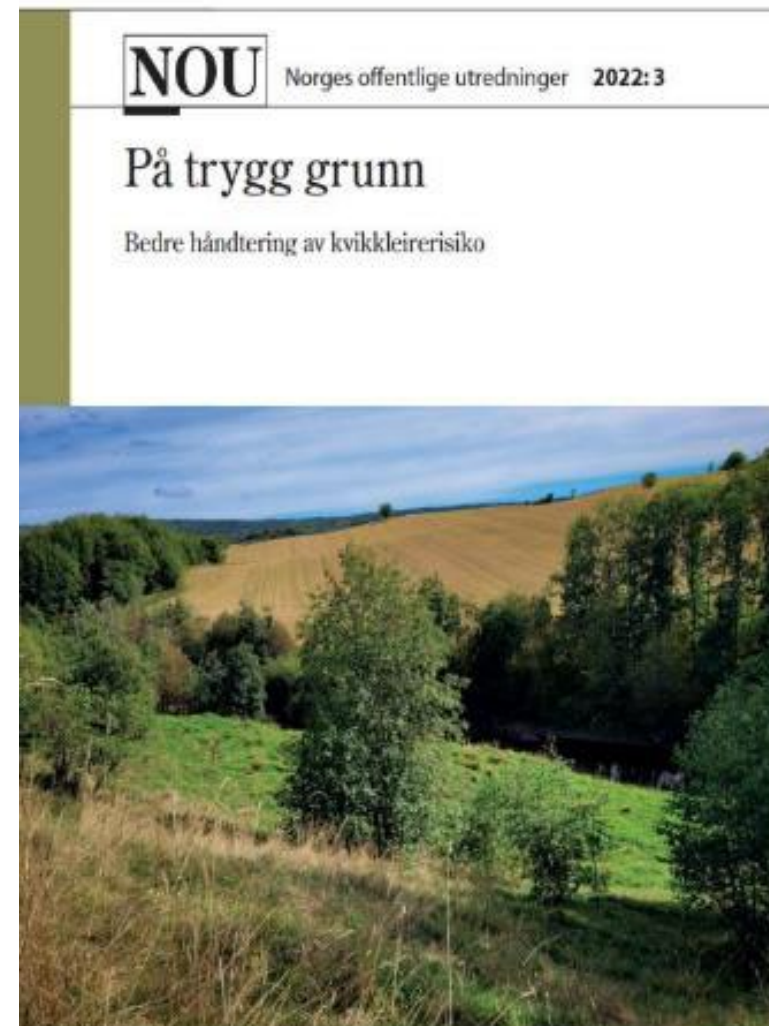

Illustrasjon: JD/Nordic — Office of Architecture

Lov-/forskriftsarbeid og veiledning

- Lovutredninger som berører plan- og bygningsloven:
 - NOU 2022:8 Ny minerallov er på høring
 - NOU 2022:3 På trygg grunn (Gjerdrumutvalget) har vært på høring
- Forskriftsarbeid på gang:
 - Forslag til endringer i kart- og planforskriften
 - Forslag til endringer i arealdefinisjoner/TEK kap. 5
 - Forslag til endringer i matrikkelforskriften
- Oppdatert veiledning
 - Kommuneplanveilederen er oppdatert og også i nynorsk versjon
 - Lovkommentaren er oppdatert
 - Reguleringsplanveilederen publisert i ny versjon september 2022.

Nasjonalt detaljert høydemodell

- Hele Norge skannet med laser
- Samfinansiert av 8 departement
- Gratis tilgjengelig for alle på hoydedata.no
- Mange bruksområder
 - Kartlegging av skred- og flomfare
 - Beredskapshåndtering
 - Kulturminneforvaltning
 - Arealplanlegging og utbygging
 - Skogsforvaltning
 - Geologisk kartlegging

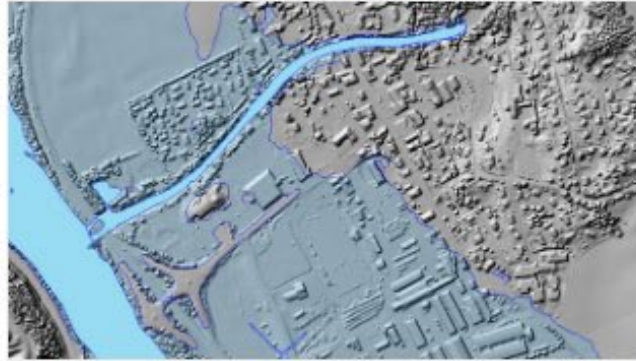

Nytteverdi av høydemodellen

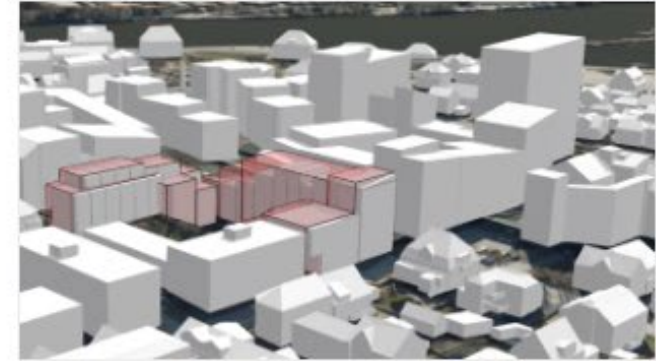
Kulturminneforvaltning

Høydemodellen gir flere fordeler i arbeidet med å registrere og forvalte kulturminner. Høydedata bidrar også til mer effektiv og bedre saksbehandling. Her kan lese mer om dette og hvordan høydemodellen brukes i kulturminneforvaltning.

Klimatilpasning

Som følge av klimaendringer, må vi planlegge og tilpasse bebyggelse og infrastruktur. Den nasjonale detaljerte høydemodellen er et nyttig for å tilpasse samfunnet til havnivåstigning, flom og overvann. Her kan du lese mer om hvordan høydemodellen kan brukes.

Arealplanlegging

For å sikre helhetlig og bærekraftig arealplanlegging kan nasjonal detaljert høydemodell brukes i flere faser i planprosessen. Her kan du lese mer om hvordan flere kommuner har tatt i bruk høydemodellen i arealplanlegging.

The screenshot shows the website interface for 'Planlegging'. At the top, there is a search bar and navigation tabs for 'Tema', 'Dokument', 'Aktuelt', 'Departement', and 'Regjering'. The main content area is titled 'Planlegging' and includes a breadcrumb trail: 'Du er her: Forsiden > Tema > Plan, bygg og eiendom > Plan- og bygningloven > Planlegging'. Below this, there are links for 'Plan- og bygningloven' and 'Kommunal- og distriktsdepartementet'. The main heading is 'Planlegging etter plan- og bygningsloven' with a sub-heading 'Tema'. A paragraph explains that the page provides guidance on the planning part of the Planning and Building Act, links to resources, and information on the planning system at different levels. Below this are three icons representing different aspects of planning: 'Veiledning og overordnede føringer til planlegging', 'Fagtema i planlegging', and 'Innføring i plansystemet og prosessene'. At the bottom, there is a section for 'Relaterte tema og innsikt' with buttons for 'By- og stedsutvikling' and 'Kart og eiendomsdata'.

By- og stedsutvikling

Tema

På disse sidene får du veiledning i hvordan du kan planlegge og utvikle byer og tettsteder til beste for innbyggerne, næringsliv og miljøet. Du finner også verktøy og ressurser som kan være til nytte når du skal gjennomføre planene og tiltakene dine.

Planlegging for attraktiv by- og stedsutvikling

På denne siden finner du veiledning og ressurser til hjelp i planlegging av gode byer og steder. Du får også en oversikt over ulike aktører, ansvar og roller i disse arbeidene.

Verktøy og ressursmiljøer

Her finner du informasjon om aktuelle verktøy og ressursmiljøer og lenker til nettsteder og dokumenter til nytte i by- og stedsutvikling. Du finner også en oversikt over tilgjengelige nasjonale ressursmiljøer.

Nasjonale tilskuddsordninger

Offentlige og private tilskuddsordninger kan være et supplement til kommunale budsjettar og er viktig for å sikre gode løsninger på utfordringer og utfordringer. Her finner du en oversikt over ulike nasjonale tilskuddsordninger med relevans for by- og stedsutvikling.

Kommunal- og distriktsdepartementet

www.stedsutvikling.no

Kart og eiendomsdata

Tema

Kommunal- og distriktsdepartementet har ansvaret for statens kart- og geodataportale. På disse sidene kan du lese om geografisk informasjon (geodata), tinglysning og tinglysningsloven, og matrikkelen og matrikkellova.

Geodata

Her får du en kort introduksjon til hva geodata er og hvordan den brukes, og en innføring i nasjonal geografisk informasjon. Du finner også informasjon om Kommunal- og distriktsdepartementets rolle som ansvarlig for statens kart- og geodataportale.

Tinglysning

Tinglysning er rettigheter og plikter som gjelder fast eiendom og berettigingsplikter, slike som regulerings- og bygningssaker, grunnloven. På denne siden får du informasjon om tinglysningsprosessen, tinglysningsmyndigheten og hvem som har ansvaret for registerkort.

Matrikkelen og matrikkellova

Matrikkelen er del av alle regulerings- og fast eiendomsforhold. På denne siden får du informasjon om hva matrikkelen er og hvem som er ansvarlig for den. Du finner også veiledning og ressurser, blant annet om hvordan du får innrykk i matrikkelen og om lovverket.

Kommunal- og distriktsdepartementet

www.regjeringen.no/kart

Nyhetsbrev

Frå forsida av rettleiar om planlegging av fritidsbustader
Foto: Bjørn Casper Horgen, NiBKO, og Per Jordhøy

Planlegging etter plan- og bygningsloven

Rettleiar om planlegging av fritidsbustader

Rettleiaren gir oversikt over nasjonale føringer og omsyn som er viktige for å sikre ei meir bærekraftig lokalisering, utbygging og bruk av fritidsbustader. I tillegg beskriver den kortere omsyna kan inngå i kommunale og regionale planar. Målet er at rettleiaren skal bidra til ei meir bærekraftig planlegging av fritidsbustader.

[Rettleiar om planlegging av fritidsbustader](#)

Bylivskonferansen 2022

Veilederen om planlegging av fritidsboliger blir presentert på Bylivskonferansen på Beinstolen 24.-25. oktober. Årets Bylivskonferanse arrangeres av Bylivssenteret og handlar om helsestusl arealforvaltning og verkøy for bærekraftig steds- og hyltutvikling i fjellområdene.

Ruten er kåra til det mest vellykkede offentlige byrom juryen for [Attraktiv by-prisen](#) har sett. I Ruten har Sandnes akseptert demokratisk og inkluderende samlingspunkt som favner hele spekteret av byens brukere og behov. Foto: Sandnes kommune

Sandnes får Attraktiv by-prisen i 2022

Langsiktig og kunnskapsbasert arbeid med å utvikle sentrum gjør at Sandnes tildeles statens pris for bærekraftig by- og stedsutvikling i 2022. Ifølge juryen, har Sandnes gjennom de senere år gjort flere grep for å snu en negativ utvikling og skape et attraktivt og identitetsskapende sentrum, som er drivende for byens utvikling.

Fortelling og nybygg, nye byrom og oppgraderte gater, flere kulturinstitusjoner i sentrum og god bevaring av historiske bygg, ny videregående skole og åpning av deler av Storåna har vært viktig for at Sandnes har lyktes med sitt byutviklingsarbeid.

- [Pressemelding, Sandnes er Noregs mest attraktive by](#)
- [Attraktiv by-prisen \(regjeringen.no\)](#)
- [Attraktiv by-prisen \(Facebook\)](#)

- [regjeringen.no/plannytt](https://www.regjeringen.no/plannytt)
- [Meld deg på «Plannytt»](#)
- www.regjeringen.no/stedsutviklingsnytt
- [Meld deg på «Stedsutviklingsnytt»](#)

Takk for oppmerksomheten!

